Ч. 37 (14.285). Львів, середа 19. лютого 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік VII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 145.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 227-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Хочемо жити як нарід!..."

ПРОМОВА ГОЛОВИ У.П.Р. ПОСЛА В. МУДРОГО НА ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ СОЙМУ 17. ЛЮТОГО 1936. Р.

Високий Сойме!

Вже при першому читанні обговорюваного буджетового закону я підкреслив у своїй промові з дня 6. грудня, що Українська Парляментарна Репрезентація ввійшла до цих законодатних установ з метою конструктивної праці і співпраці над великим історичним ділом нормалізації польсько-українських взаємин у Польщі. Я представив тоді мотиви цього нашого підходу і зазначив, що для успішної реалізації наших цілей у ділянці нормалізації польсько-українських відносин не вистане лише сама добра воля і найкращі заміри **з нашого** боку, бо ця велика річ вимагає також належного зрозуміння й відповідної діяльности **з польського боку, словом, що нормалізація польсько-українських відносин вимагає реальних вчинків.**

Якжеж ця справа дійсно представляється? Ми, Українська Парляментарна Репрезентація, зробили за вісім місяців для цієї справи дуже багато, ми йшли послідовно раз обраною дорогою, з переконанням і вірою, що виконуємо наш обовязок національний і громадянський, і що на терези історії кладемо діла великої вартости й великого питомого тягару. З польського боку була в цих справах на нашому терені спершу тиша, а потім розшалілась ціла буря. Львівська польська преса, спонукана невідомо чим, вже підчас теперішньої сесії зареагувала дуже гостро на наші вчинки й пустила в рух інтриги, а навіть зневаги, щоб лише насторожити польське громадянство ворожо до нашої праці над нормалізацією. Ця преса не оглядалась зовсім на вислідн того, що мусіло вийти з такої її роботи. А наслідки були надсподівано виразні. Оце ендецька молодь у Львові робила спроби демонструвати проти українців, проти їх політики і проти здогадного упривілеєння українців на наших теренах. А в місцевій польській пресі дальше били на алярм і мобілізували опінію проти нас. Цілий той крик і гамір є не лише нісенітницею, але й впливом шовіністичного засліплення. Тимчасом фактичний стан у терені такий, що як передтим не було — скажім для прикладу, — ні одного українця на відповідальному становищі у державній адміністрації, так нема ні одного й тепер. Як передтим викидали з державної служби вчителів українців, так викидають і тепер, як не приймали до служби молодих учительських сил споміж кандидатів-українців, так, за малими вимками, не приймають і тепер. Як вкорочували в урядах і в самоуправі права української мови передтим, так само вкорочується і тепер. Одним словом все є, як було, а в декотрих ділянках є навіть і гірше. На нашому терені ніхто з польського боку так дуже не цікавився тим, щоби було інакше й краще, лиш навпаки: подекуди навіть й державні органи ставали на становищі гасел, проголошуваних львівською польською пресою, що українцям нічого не належиться і що треба мобілізуватися проти них. І тому не диво, що адміністрація почала нпр. замикати українські молочарні на Поділлі, щоби таким робом очистити поле для щойно організованих інших неукраїнських молочарських осередків.

Такі є факти. І досі вони були одинокою життєвою відповіддю на нашу працю у напрямку нормалізації польсько-українських відносин.

Ось чому в українському середовищі родяться голоси сумніву в доцільність нашої політики і виринають погляди, що як давніше, так і у відродженій Річипосполитій ніхто з польського боку не брав поважно нормалізації польсько-українських відносин, не бере і її не хоче. Однак такі погляди промощують дорогу для комунізму чи діяльности інших скрайніх елементів. Ясно, що не поділяємо становища наших нечисленних українських противників, але стверджуємо, що не зважаючи на добру волю й охоту найвідповідальніших польських чинників, що її проявляють у напрямку направи взаємин, у терені ділялося останніми часами щось зовсім інше. І це є мінусом у нашому дотеперішньому політичному білянсі.

Ясно, що ми далекі від того, щоб когось учити, як вести політику й на що у ній рахувати. Однак і нам, як громадянам держави, вільно висказувати наші погляди на політику взагалі та зокрема на українському відтинку.

Скажім собі отверто, що польсько-українські відносини донедавна були погані. Вони не виходили ні на добро державі ні нам. На тлі тих відносин, щораз гірше зарисовувались обриси найближчої будучини. Ми робили й дальше робимо багато, щоби ці відносини направити, вирівняти і знормалізувати не лиш для теперішньости, але й для майбутньости, бо ми хотіли відвернути від неї перспективи того трагізму, який впродовж довговічної історії був завжди глибоко вкорінений у відносинах цих обох народів. Ми не робили цього виключно самі, це велике діло ми зініціювали у звязку з відповідальними чинниками з польського боку на простих і нескладних умовинах, **щоб ми, український нарід, могли користати з повноти загарантованих нам як окремій національній одиниці прав.** Як громадяни Річипосполитої, що виконують і хочуть виконати всі обовязки супроти держави, **маємо право вимагати і повноти прав для власного національного життя, словом, хочемо жити як нарід.** І цього права нам ніхто не може відібрати. У своїй промові з 6. грудня 1935. р. я загальниково назвав і вичислив ті всі необхідні потреби нашого національного життя, які повинна держава заспокоїти і не буду тут їх більше називати. Лише підкреслюю, що коли їх не заспокоїться, то долю нормалізації польсько-українських відносин перекреслить само життя і в нашій історії мабуть ніколи вже ця справа не буде поставлена з українського боку з такою силою і переконанням.

Однак ми не є і не хочемо бути песимістами. І хоч досі у нашому політичному білянсі не можемо похвалитись поважнішим вислідом, що гарантував би зміну на краще, то проте сьогодні ми мали змогу почути у промові п. премієра Косцялковського слова, які дають нам надію, що буде краще, що обопільна праця над нормалізацією дасть позитивні для обох сторін висліди, змінить взаємне довіря і витворить атмосферу річевої співпраці. А саме п. премієр сказав, що: „сьогоднішня свідомість звязку положення українського населення у Польщі з корисною ситуацією держави буде поглиблюватись у найширших масах у міру того, як його дійсні потреби можна буде належно взяти під увагу".

Признаю, що п. премієр зрозумів духа ситуації. Змагаємо до того, щоб наші дійсні потреби могли бути належно заспокоювані. І коли п. премієр дальше підкреслив, що уряд „проявить всю добру волю у змаганні до заспокоювання" тих потреб, то значить, що входимо вже раз на правильну дорогу нормалізації польсько-українських відносин. Заповідь такої дороги передбачує реальні діла. Приймаємо це до відома і будемо змагати до того, щоби на цій дорозі дійти до добрих та обопільно корисних вислідів.

Пошуканки виходу

з господарської кризи.

Прага, лютий 1936.

Недавно відбулися у Відні перші наради т. зв. Панев ропейської господарської централі, що повстала минулого року з ініціятиви французького міністра хліборобства Рікарда. Завданням цієї централі є обєднання европейського господарства шляхом зорганізування взаємного накупу і продажі хліборобських та промислових продуктів.

Паневропейська господарська централя не змагає до континентальної господарської самовистарчальности, тому не є звернена проти великих господарських позаевропейських просторів. Вона має лише принести дійсну поміч дійсно підломаному европейському господарству.

Головною точкою нарад було випрацювання спільного господарського пляну Европи — щось в роді совітської пятилітки.

З цілих цих надзвичайно цікавих нарад зреферуємо лише те, що може мати якийсь звязок з нашим господарством, а тому повинно зацікавити й наших читачів. Є це в першу чергу питання т. зв. розподілу надвишки збіжжя в Европі. Конференція виказала, що беручи Европу в цілому, недостає їй річно 110 міліонів сотнарів пшениці, а — розглядаючи детально поодинокі европейські краї — виходить, що є в Европі цілий ряд держав, як нпр. Польща, Югославія, Румунія, Болгарія, Мадярщина та Литва, які мають надвишку пшениці й мусять її вивозити. Річ у тім, щоб зорганізувати розподіл цього вивозу. Всі дотеперішні зусилля: преференції для господарських продуктів, регіональні пакти, римський пакт і т. п. не дали бажаного успіху. (Міжнародньої регіональної ідеї не можна було досі зреалізувати з чисто політичних причин.). Може цього піби досягнути лише саме ця паневропейська господарська централя. Її завданням буде слідкувати за розвитком величини посівних площ та за хитанням урожаїв. Щодо торкається вивозу й довозу, то ця централя буде не лише встановляти його обсяг, але і його напрямки. Вона буде теж контролювати ціни і запотребування збіжжя. Зате з обсягу діяльности централі будуть виключені торговельно-політичні, фінансові чи комерційні посередництва в торговлі збіжжям. Це має бути завданням іншої централі. До неї мають належати заступники поодиноких держав, а її завданням буде якраз політичне й фінансове посередництво в европейській збіжевій торговлі..

Крім цього віденська паневропейська господарська конференція рішила скликати до Відня на вересень ц. р. паневропейський хліборобський конгрес. Конгрес буде складатися з двох частин. В одній, в якій візьмуть участь міжнародні знавці, будуть вирішувати питання головних напрямків паневропейського хліборобського господарства, з якіх будуть [illegible]

для поширювання і поглиблення ідей цього господарства. Статистичний матеріал для цього конгресу мають зібрати шляхом анкетних запитів в поодиноких державах.

Поруч з цими паневропейськими хліборобсько-господарськими питаннями віденська конференція займалася теж — так мовити — вужчими питаннями, яких вирішення мало би бути першим етапом до здійснення цілого паневропейського пляну. І так займалася вона головно питанням виміни і дистрибуції господарських продуктів в наддунайських державах. Мова йшла головно про координацію господарських точок пактів Малої і Балканської Антанти з т. зв. римським пактом. Хоч дебата над цим питанням велася в дуже доброму настрою під враженням недавної візити австрійського канцлера д-ра Шушніґа у Празі, то все таки якихось конкретних вислідів вона покищо не дала. Замітний був лише плян організації господарської співпраці наддунайських держав, поданий мадярським делегатом Гантошем. Згідно з цим його пляном шість придунайських держав мало би творити вужчий господарський союз поза системою найвищих привілеїв. Цей союз творив би тісне обєднання на полі хліборобсько-господарської співпраці. Рівномірно з цим йшла б теж співпраця і на полі промислового господарства. На думку Гантоша до цієї співпраці цих наддунайських держав треба булоб притягнути ще Польщу і Німеччину.

Вся конференція була ще одною спробою найти вихід з ситуації, з якої виходу справді не видко. Можна теж справді сумніватись, чи й та конференція вплине на злагіднення шаленої господарської кризи в усій Европі.

М—н.

Змаги в Ga-Pa.

(IV. Олімпійські Зимові Змагання).

ЛЕЩЕТНА ЇЗДА НА 18 КМ.

Ґарміш-Партенкірхен, 12. лютого.

„Ґроґ, горяча кава! — кликав хлопець, що носив алюмінієву коробку, завішену на грудях.

„Не тепер! Нині таке приємне тепло“ — відозвалась до нього старша дама, усміхаючись.

Хлопець пішов. Видці збирались. Перед самим Олімпійським Домом сиділи гості на дворі. Серед снігу та легкого приморозку пили каву. Вояки від „робітничого полку“ з лопатою, нашитою на лівім рукаві, в оливкових одностроях встромлювали у сніг червоні прапорці, щоб визначити шлях для лещетарів. Судді з червонобілими опасками входили і виходили з деревляної бараки, поставленої посередині стадіону. По однім боці цього будиночку розпята була на двох дрючках синя плахта з білим написом: „Старт“, з другого боку стояла така сама брама, але з червоного полотна, з написом „Ціль“. Довкола будиночку збирались лещетарі, які переглядали свої лещети. Деякі виїзджали під горб і пробували короткі їзди.

Повітря чисте, свіже, лагідне. Мороз останніх двох днів уступив. Сонце добувалося крізь мряку, немче крізь муслинову опону. Гори зникли за ясно-фіолетними туманами, лише гора по цій боці, де кінчилось містечко Партенкірхен, дивилась ясно на людей у стадіоні. Канадійські лещетарі проходжувались у білих плащах з чорними і червоними прикрасами. Старенька дама прийшла із своєю молодою товаришкою між видців і повторяла під носом мельодію орхестри, що грала перед „Олімпійським Домом“ марша.

З голосників відозвався свобідний баритон, який нам був знайомий уже з попередніх змагань, голос ішов ясно, чисто, без ніякого шелесту, який стрічаємо в грамофонах. Панував над цілою великою площею і кермував нашими очима і нашою уявою. Його чути було напевно в гостинницях і клюбах та приватних домах, так, що всі могли ухом слідити за ходом змагів. Ми, глядачі, на степеницях стадіону слідили ці змагання також очима.

„Позір! Позір! У трьох хвилинах зачинаються перегони лещетарів на просторі 18 кільометрів. Прошу учасників бігу приготовитись до бігу. Порядок означений жеребом. До нинішніх перегонів дня 12. II. зголосилось 115 лещетарів від 23 народів. Старт зачинається від синіх воріт у стадіоні і йде ліворуч горбками до місцевости Кальтенбруннен, вздовж залізничого шляху. По 3-ім кільометрі треба скрутити вгору аж до 9-го кільометра. Приходить кілька ярів, які дають нагоду до виїздів і зїздів. Що пів минути має відїхати один лещетар. Вертають понад горб у стадіон до червоних воріт з написом „Ціль“. Час виїзду і приїзду зазначує відповідний прилад при виїзді від синьої брами і при вїзді через червону браму. Неодин, що пізніше виїде, буде мати коротший час, ніж той, що виїде скорше“.

Лещетарі відїзджали один за одним саме попри крило, де було моє місце 303, бльок Б з жовтою барвою. В 54 минутах виїхало з синьої брами 115 лещетарів.

Німеччина, Югославія, Австрія, Фінляндія, Швайцарія, Швеція, поставили по 8 лещетарів, Америка, Польща, Норвеґія, Чехословаччина по 6, Італія, Японія, Латвія, Болгарія по 5, Еспанія, Канада, Франція, Туреччина по 4, Румунія 3, Мадярщина, Британія по 2, Греція і Естонія по 1 (одному).

Всі вони переїздили попри наші сидження, на яких шість кроків віддалі, так, що ми могли видіти докладно їх лиця, далекі від усміху, поважні, напружені, рішучі. Перед кожним з них стояло понад 100 суперників, з якими мали боротись силою волі, бистротою думки, витревалістю ніг, містотою легенів, пруживістю серця, жилавістю рамен, які двома цілками скріпляли розгін ніг, — та гостротою очей, що оцінюють волку перепону, кожний горб, кожну яругу і вишукують найкоротшу дорогу. 23 народи суперничали, хто з них жилавіший. Це були люди між 20-им і 30-им роком, мязисті і жваві. Зараз від синьої брами пускались вони з повним розмахом на шлях. Лещета були для них санками, на яких мали просанкуватись 18 кільометрів і осягнути якнайкоротший час.

Голосник мовчав. Лещетарі відїздили. Майже кожний нарід мав свій окремий одяг. Німці темний одяг, темні панчохи; югославяни — біла куртка, ясно-бронзові штани, білі панчохи; італійці — темно-синя куртка, чорні, довгі штани; японці — зеленава куртка, ясно-бронзові штани, білі панчохи; швайцарці — цілий одяг білий; американці — цілий одяг ясно-сірий з білим поясом; лотиші — біла куртка, темно-сірі штани, білі панчохи; брітійці — цілий одяг синій, жовтаві панчохи; французи — цілий одяг сірий, білі панчохи; естонці — цілий одяг ясно-білий, штани довгі; норвежці — ясносірий одяг; шведи — цілком білий одяг, довгі штани; фінляндці — синя куртка, чорні довгі штани; чехословаки — темнобронзовий одяг.

На лівім рукаві вишитий був герб держави. Це було так у 14 народів. Інші лещетарі були одіті відповідно до свого особистого смаку, одностайність одягу збільшує повагу і красу виступу.

Вони виїздили чергою, як зазначено у програмі, а кожний з них мав на грудях і на плечах жовте полотно з червоним числом. Відходили точно за своїми числами 1—115. Вояки замкнули балькою виїздові ворота.

За мною стояли пані і панове що говорили по норвежськи — гляділи в програму, де були списані імена лещетарів, які пустились в дорогу по горбах і дебрях. Сніг дещо мягкий, повітря може за тепле. Лещетар не боїться холоду. Він перемагає мороз, коли лише має легкі й добре викроєні лещети, відповідні черевики і добре вязання, яке не гнете а держить лещета сильно при нозі. Передімною стояла панночка в куртці, скроєній на ескімоський лад. На ногах мала тяжкі лещетні черевики, які тепер скрізь у моді, навіть у людей які не мають лещетів.

З голосника залунав мужеський хор, що співав якусь воєцьку походову пісню:

„Як вітчина покличе, підемо всі у бій“...

Вкінці відозвався наш знайомий баритон.

„Позір! Позір! Там поза стадіоном розгорілась боротьба 23 народів. Кожний хоче здобути для себе вінець перемоги. Моє місце получене телефонічно з 4-ма точками на шляху перегонів. Це є перевірні точки, через які має перейти кожний лещетар. Перевірна точка по 6-ім кільометрі повідомляє, що найшвидший є, з числом 59, Ґаґен, норвежець, другий Менарді, італієць ч. 27, за ними йдуть: фінець Нікуннен, ч. 43, німець Моц, ч. 45, чехословак Міґляк, ч. 44, італієць Демец, ч. 48. Всі вони знаменито держаться“.

„Позір! Позір! Перевірна точка на кільометрі 11., де є дуже стрімка убіч, повідомляє, що там наспів німець Ґумбольд, ч. 24., швайцарець Фрайбурґгаве ч. 8., італієць Ґенарді, ч. 4.

Перевірна точка по 6-ім кільометрі голосить, що найскорше їде Ґаґен, норвежець, ч. 59, за ним фінець Нурмеля, ч. 62.

Четверта перевірна точка по 14. кільометрі дає звістку, що попри неї перейшли німець Боґнер, ч. 1. в годині 11.10, за ним італієць Ґерарді, ч. 4., югославянин Якопіч, ч. 2., австрієць Босіо, ч. 6., норвежець Роен, ч. 19., чехословак Врана ч. 81., швед Линдґрен, ч. 20.“.

Баритон замовкає. На горбі, перед вежею з олімпійським вогнем назбиралось багато глядачів. Стоять там школярі у червоних, плетених шапочках. Вітер тягне від заходу і вогонь палає в напрямі гір, відки мають показатись лещетарі.

Зпоза горба, попри олімпійське полумя показалась темно-синя стать італійця Ґерарді, ч. 4. Вїздить у червоні ворота в годині 11.30.

Хоча він перший у стадіоні, то ще не знати, хто має найкоротший час переїзду. Може хтось хто пізніше виїхав, але скорше їхав.

Глядачі спокійні; не кричать, але плещуть.

На горбі показується ясно-сірий норвежець Роен, ч. 19., за ним ясно-бронзовий югославянин Якопіч, ч. 2. Пригинають коліна і прикучнувши зїзджають з горба на стадіон в червоні ворота. На стадіоні уставлений фільмовий прилад, який посуває трьох людей по шинах, на яких 30 метрів. Коли лещетар надїздить до цілі посувають помічники фільмовий прилад і двох людей робить знимки. Баритон спочив лише на хвилину. Він подає дальше звіти із шляху перегонів:

„Перевірна точка по 14 кільометрі повідомляє, що попри неї переїхали: естонець Краснапа, ч. 17., американець Парсонс, ч. 9., француз Кремел, ч. 16., чехословак Ляр, ч. 23., румун Ковач ч. 3., фінець Вальонен, ч. 22. Число 20, швед Линдґрен перебіг швайцарця Фрайбурґгаве ч. 8.“

Голосник подає звіти з перевірних точок і глядачі мають образ, як лещетарі біжать і як себе переганяють. З голосника чути також, хто вбігає у стадіон. Видять чоловіка, що вбігає і чують пояснення про нього, бо ці пояснення потрібні також усім, що мають у себе дома радіо.

Голосник каже: „Саме до цілі прибув німець Ґумбольд, ч. 24, фінець Вальонен, ч. 22, румун Ковач, ч. 3, канадієць Мобретен, ч. 13, брітієць Леґард, ч. 14, югославянин Кнап, ч. 25, поляк Орлович, ч. 35, японець Секідо, ч. 30. Саме з горба зїздить швед Лярдсон, ч. 93, упав, встає поволі; може цей переверт згубить перемогу. Однак побачимо, хто буде мати ліпший час“.

Між обома лещетними скічнями стоїть пятьох вояків, які уставляють таблиці з часом, що його кожний лещетар осягає. Вони дістають час телефоном з бараку посередині стадіону. Читаю час шведа Лярдсона: 1 година 14 минут 38 секунд. Показалось на кінці, що це був найкоротший час. Швед Лярдсон здобув для Швеції золоту олімпійську медалю.

Голосник зголошував кожного лещетаря, що переїздив на ціль. Були такі, що не доїхали. Еспанець Міллян, ч. 11. прийшов до стадіону з лещетами на плечах, останній приїхав турок Севкет, ч. 61, в годині 12.35.

На високій чорній таблиці виписано зараз час девяти найліпших лещетарів: швед Лярдсон 1 год. 14 мін. 38 сек. Норвежець Ґаґен 1 г. 15. м. 33 с. Швед Люндґрен 1 г. 16 м. 59 с. Швед Матсбо 1 г. 17 м. 02 с. Норвежець Гофсбакен 1 г. 17 м. 37 с. Норвежець Роен 1 г. 18 м. 01 с. Норвежець Рустадстуен 1 г. 18 м. 13 с. Фінець Нурмеля 1 г. 18 м. 20 с. Швед Геґбляд 1 г. 18 м. 55 с. Перший дістане золоту медалю, другий срібну, третій бронзову. Скандинавські народи показались найвитреваліші і найзручніші в лещетній їзді.

Стадіон ставав порожній. Судді відійшли, лещетарі відїхали, видці подались на обід по гостинницях.

Пополудні оголошені стрічі в гакію: Канада — Мадярщина; Чехословаччина—Швеція; Німеччина — Британія; Америка — Австрія. Всі стрічі відбудуться на т. зв. „Леднім стадіоні“ при головнім залізничім двірці. Про гакію ще напишу.

Іван Боберський.

РЕВОЛЮЦІЯ У ПАРАҐВАЮ.

ПОВСТАНЦІ ПАНАМИ СИТУАЦІЇ.

БУЕНОС АЙРЕС, 18. 2. ПАТ. Вчора вибухла у Параґваю революція. Президент республіки Аяля втік зі столиці, міністра закордонних справ Люіса Аріярта повстанці увязнили. Революція спрямована проти режіму през. Аялі, до неї прилучилася у полку полк. Смита, до якого прилучилися 3 інші. Вірні урядові війська боронилися деякий час під командою ґенерала Естіґаррібія переможця у війні за Чако, та небавом вони піддалися повстанцям. У столиці краю Асунсіон і в краю скінчилися вуличні бої — тепер там панує спокій, комунікація приверкена. Провід революції обняв полк. Франко. Ситуацію опанували повстанці.

Перемога лівиці в еспанських виборах.

МАДРИТ, 18. 2. ПАТ. На основі даних з вчорашнього дня „людовий фронт" матиме абсолютну більшість у нових кортезах. Ліві партії мали до цього часу 110 мандатів, тепер матимуть 200 до 220. Вулицями Мадриту переходять демонстрації, які домагаються віддання влади соціялістам та амнестії для політичних вязнів. Ліва преса висловлює вдоволення та переконання, що еспанська республика входить на шлях ладу. В кулуарах кортезів припускають, що провідник республиканської унії Мартінез Барріо створить уряд лівої коаліції.

СТАН ОБЛОГИ.

МАДРИТ, 18. 2. ПАТ. У місті оголосили винятковий стан та привернули пресову цензуру. Журналіст Кальдерон Фонте, що вже кілька разів був шефом цензури, обняв цю функцію і тепер

ВТІКАЧІ.

ГІБРАЛЬТАР, 18. 2. ПАТ. На вістку про перемогу лівиці сховалося на британській території понад 100 еспанців, між ними Вакеро, міністер внутрішніх справ у кабінеті Леру. Дарма, що всі готелі переповнені, сподіються нових утікачів

БУНТИ ВЯЗНІВ.

ВАЛЕНСІЯ, 18. 2. ПАТ. На вістку про перемогу „людового фронту" вязні з Сан Мігуель льос Реєс (5 кільометрів від Валенсії) збунтувалися та розброїли кількох ключників. Прийшло до стрілянини: 5 вязнів важко ранених, 2 легко. Коли вязні стали панами ситуації, губернатор провінції вислав до вязниці військо зі скорострілами, що здавило бунт.

МАДРИТ, 18. 2. ПАТ. У Картагені (провінція Мурсія) збунтувалися члени колишнього катальонського сойму, засуджені за участь у революційному русі в жовтні 1934. Вязні збили одного ключника, а двох звязали та підпалили сінники. Вязницю окружило військо зі скорострілами.

ОПОРОЖНЮЮТЬСЯ ВЯЗНИЦІ.

МАДРИТ, 18. 2. ПАТ. Премієр Валядарес наказав увільнити політичних вязнів та дозволив політичним емігрантам вернутись до краю. Найвищий суд признав деяке злагіднення вязничного правильника для кількох соціялістичних вязнів, що їх тепер вибрали до кортезів.

МАНІФЕСТАЦІЇ.

МАДРИТ, 18. 2. ПАТ. Вчора зорганізувався похід, що зі співом „Інтернаціоналу" та вигуками „Нехай живе республика" перейшов крізь середмістя, опісля пішов під вязницю та домагався увільнення вязнів. Військо задержало маніфестантів, що почали стріляти; тоді військо заатакувало юрбу і 6 осіб важко ранило; з них 2 померли. В Сарагоссі влада заборонила маніфестацію за увільненням політичних вязнів; по місті ходять стежі громадянської ґвардії.

СТАНОВИЩЕ ПРАВИЦІ.

МАДРИТ, 18. 2. ПАТ. Провідник католиків Хіль Роблес заявив, що співпрацював би з урядом правого центру. Монархісти моглиб у такому уряді взяти участь, якщо на необмежений час погодяться з істнуючим устроєм.

Відкриття посмертної вистави

ОЛ. НОВАКІВСЬКОГО.

16-го ц. м. у салях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка відкрили заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва посмертну виставу праць О. Новаківського. Пять саль і передпокій виповнили образи покійного мистця, уложені в хронольоґічному порядку. Не входять сюди всі ті, що належать до приватних збірок. В одній салі розміщені всі шкици до великого образу Мадонни і сам той образ, нарисований олівцем, що був призначений до катедри св. Юра. На превеликий жаль, передчасна смерть не дозволила мистцеві його викінчити. Скількість гостей, що прибули на відкриття, вказує найкраще на велике зацікавлення такою виставою надто великого мистця, що вмер у розцвіті своїх творчих сил.

Виставу відкрив короткою промовою проф. **д-р В. Залозецький**, схарактеризувавши загальну творчість О. Новаківського, яка у першій добі була погідна та радісна, у другій, після втрати його дружини, що була його Музою, перейшла у стонованні барви, з відтінком меляхолії. Вживаючи загально принятих термінів можна би ці два періоди творчости мистця назвати з погляду чисто малярських засобів переходом від натуралізму до експресіонізму. Про великий удар, який зустрічає громадянство, коли вмирає великий мистець, можна би сказати те саме, що сказав Гете про катастрофу Геркулянум і Помпеїв, яка водночас причинилась до того, що відкрила людям очі на залишені скарби після руїни.

Після того д-р Залозецький запросив гостей до оглядин багатої вистави (всіх експонатів 364).

Вистава буде отворена цілий місяць. Добре виданий катальоґ дозволяє орієнтуватись у ній навіть ляїкам.

Закон про невтральність перед американським парляментом.

НЮ ЙОРК, 18. 2. ПАТ. Палата репрезентантів рішила продовжити до 1. травня 1937. обовязуючий дотепер закон про невтральність Злучених Держав; сьогодні розглядатиме його сенат. Згаданий закон заборонює вивозити зброю до воюючих держав та давати їм кредит більший, як за мирних часів; не відноситься він до американських республик, що булиб жертвою заморського наїзду. Інший проект, що давав би президентові держави право обмежити висоту вивозу до воюючих держав до довоєнного стану, перепав.

АРГЕНТИНА ПРИНЯЛА ПРЕДЛОЖЕННЯ РУЗВЕЛЬТА.

БУНОС АЙРЕС, 18. 2. ПАТ. Уряд приняв запрошення президента Злучених Держав Рузвельта на всеамериканську мирову конференцію.

Програма вистав у Берліні на 1936 рік.

(Власна кореспонденція з Берліна).

Виставовий уряд у Берліні закінчив 1935-ий рік великим культурним та економічним успіхом. У 163 виставових днях відвідало вистави 3,190.000 осіб. Число відвідувачів деяких вистав, як „Міжнародньої автомобілево-мотоциклевої вистави" „Чудо життя" й ін., майже подвоїлося. Тому заохочений цим успіхом виставовий уряд намітив велику програму на 1936-ий рік, у якій призначено улаштувати 9 великих вистав.

Цей цикль розпочала вже вистава **„Зелений Тиждень"** (Ґріне Вохе), яка тревала до 2. лютого й була присвячена головно хліборобським справам. У звязку з цією виставою були м. ін. улаштовані вистави расових псів і дробу.

Від 15. лютого до 14. березня треватиме величава **„Міжнародня автомобілево-мотоциклева вистава"**, що як сам наголовок каже, буде присвячена зростові німецького автомобілевого промислу. Про більший її обсяг свідчить те що виставовий простір буде збільшений на девять нових виставових галь.

У часі від 14. до 22. березня буде уладжена **„вистава водяного спорту"**.

Частиною зїзду громад (Ґемайндеконґрес), що відбудеться під покровом А. Гітлера, буде **„вистава німецьких громад"**. Вона намічена в часі від 6. до 21. червня та прибере дещо інтернаціональний характер. Побіч 50.000 німецьких громад буде тут заступлених коло сорока громад не-німецьких культурних держав.

Духові основи та практичні подвиги націонал-соціялістичної Німеччини представить вистава **„Німеччина"**, яка треватиме від 18. липня до 16. серпня. Стоятиме вона у звязку з XI. Олімпіядою, що відбудеться в Берліні. Німецькі краєвиди, німецька народність і німецька творчість творитимуть тотальний образ вистави. Вона покаже чужинцям мету націонал-соціялізму та її здійснювання на всіх ділянках німецького життя.

З Олімпіядою буде звязана ще тісніше вистава **„олімпійського мистецтва"**, яка буде влаштована від 15. липня до 16. серпня. Це буде рід мистецького змагу, де візьмуть участь мистці на полі малярства, архітектури, графіки, різьбарства, музики та літератури.

По цій виставі піде **„велика німецька радієва вистава"**, що відбудеться в часі від 28. серпня до 6. вересня.

Цьогорічну програму закінчать ще вистави: **„річна вистава споживчого промислу"** (5. до 9 жовтня) та **„німецька різдвяна вистава"** (у грудні).

Червоних можна перемогти суспільною справедливістю.

НЮ ЙОРК, 30. січня. (Вл. кор.) Католицька церква є сьогодні найбільшою міжнародньою установою для поборювання комунізму — оттаку думку висловив о. Едмунд Д. Волш із католицького університету у Вашинґтоні. Він приїхав до Ню Йорку на наукову дискусію над тим, яку відповідь мають дати католики комунізмові. Ця дискусія відбулася в готелі Камодор за почином орґанізації колишніх студентів університету Фордгем. В дискусії брали участь: президент університету Фордгем о. Альойзій Гоґен, співробітник тижневика „Америка" о. Іван Ляфардж, ред. журналу „Католицький Світ" о. Джеймс Ґілліс, предсідник міжнародньої краєвецької спілки Реймов Райс і проф. Артур Клейдон з Фордгейму.

О. Волш зазначив, що спротив християнства проти комунізму ще не ослобріє без застережень капіталізм. Капіталізм має багато злих сторінок, що їх треба направити по думці енциклики папи Льва XIII. і папи Пія XI. До розвязки цієї справи треба вжити найліпших умів християнізму. О. Ґілліс висловив переконання, що недавнє осудження д-ра Фридриха Робінсона, як президента Сити Каледж оф Ню Йорк було наслідком його рішучого становища проти комунізму, поширюваного в тій-же колеґії. Це вказує, як комуністи зорганізовані і як вони вміли переперти найбільші інсинуації. Тому треба протиставити методичнo зорганізовану католицьку силу. Їх не можна поборювати заперечуванням, а відповідати на всі їх закиди і напасти. Це є основою папської енциклики про суспільну справедливість. Реформа мусить прийти із нутра. Коли комуністи вказують щось доброго, це треба приймити, а нищити їх злі прикмети.

О. Ля Фардж, який був предсідником, зібрав усе сказане і прийшов до висновку, що большевики кинули визов для свободи всіх, тому треба дати їм належну відповідь, боронячи свободи всіх.

За з[illegible]щення цін ріжних виробів.

155 ТИСЯЧ ЕМЕРИТІВ

Генеральна дискусія в соймі.

По промові прем. Косцялковського, яку ми подали вчора, над прелімінарем буджету почалася генеральна дискусія. У понеділок промовляло 23 послів, між ними посол **В. Мудрий**. Буквальний текст промови голови Української Парляментарної Репрезентації подаємо на першій сторінці. Дискусії прислухувався ввесь час **прем.** Косцялковський, віцепрем. Квятковський, міністер внутрішніх справ Рачкевич і міністер промислу та торговлі ген. Гурецький.

У дискусії перший промовляв пос. ген. **Желіговський**. Він спинився над тяжким господарським положенням, підкреслюючи, що Польща, замість щадити, розбудувала високо свою життєву стопу. Слід занятися селом та обнижити ціни на пять підставових виробів для села, а саме: **на цукор, нафту, залізо, сіль і вугілля.** Дотеперішня обнижка цінн не викликала майже ніякого вражіння.

Пос. **Новак** говорив про армію і про необхідність створити нову політичну партію з означеною політичною, суспільною і господарською програмою.

Після полеміки пос. Стажака з віцемарш. Мелзінським пос. **Зубрицький** говорив, що промисловці обнижують платні робітникам на 20 до 30 відсотків і редукують робітників.

Пос. **Гуттен-Чапський** говорив про надмірний розріст бюрократизму. На платні державних урядовців, яких у 1935-36 було з професійними військовими 482.000 осіб, видано з державного буджету 1.160.000.000 зол. Число урядовців зростає далі. Одночасно зростає теж число емеритів, яких в 1931 р. було 100.000, а в 1935 р. уже аж 155.000. Без вирішення справи урядовців та емеритів годі ждати поправи положення.

Пос. **Камінський** критикував польський промисл, який нічого не зробив, щоби здобути внутрішній ринок, звертаючи цілу свою увагу на закордонний ринок і на допомогу держави.

По промові В. Мудрого пос. **Пелчинська** говорила про справи національних меншин. До найважніших завдань зачислила комасаційну і меліораційну акцію, розбудову шкіл та доповнення карловатих сільських господарств. Адміністраційна влада повинна взяти під увагу, що громадяни говорять кількома мовами і належать до ріжних віроісповідань. Адміністраційною владою може кермувати строга, але розумна і справедлива рука. Всякі шикани адміністраційної влади, головно супроти громадян, які говорять іншою мовою, слід випалити білим залізом.

Пос. **Зомерштайн** жалувався, що влада за мало бореться з расовим і господарським антисемітизмом. Обговорив теж події у львівській політехніці і справу ритуального убою тварин. По промові пос. Мроза і вияснених прем. Косцялковського посли зголошували інтерпеляції. Після того маршал замкнув загальну дискусію над буджетом.

Перед новим політичним процесом у Луцьку.

У вівторок 25. лютого ц. р. почнеться у Луцьку новий процес проти 5 молодих українців з сіл Жидичина і Ківерців та Луцька. На лаві підсудних засядуть: *Евген Шульга*, ур. 28. вересня 1918. р. з Луцька, *Тимофій Терпіль*, ур. 22. січня 1907. р., *Кушнірук Ліда*, ур. 8. березня 1912. р., *Зіна Бахова*, ур. 29. червня 19192. р. — усі з Жидичина та *Ігор Корнелюк*, ур. в 1911. р. з Ківерців. Крім останнього всі підсудні перебувають у вязниці від 7. листопада 1935. р. Прокуратор окружного суду в Луцьку обвинувачує всіх підсудних за злочин державної зради зі ст. 97. § 1. у звязку зі ст. 93. § 1. і 2. к. з., а саме: за приналежність до ОУН, поширювання нелегальної літератури та організування тайних сходин, за співучасть у протипшкільній саботажній акції, за співучасть в убивстві о. П. Питаченка, за співучасть у приготуванні атентату на волинського воєводу Г. Юзофського і т. п. Зокрема Е. Шульгу прокуратор обвинувачує в тому, що від половини 1933. р. був провідником української шкільної молоді в українській гімназії в Луцьку і провідником організації „Юнак", а від половини 1935. р. повітовим командантом ОУН в Луцьку. Цей процес тісно вяжеться з процесом Швеця і товаришів, яких засудили 4. грудня 1935. р. за співучасть у вбивстві о. Питаченка та з процесом О. Куца, засудженого 22. січня ц. р. за приготування атентату на воєводу Юзефського. Весь акт обвинувачення побудований на зізнаннях агентів слідчої поліції та на вістках конфідентів.

Підсудного Е. Шульгу боронитиме д-р Ст. Шухевич зі Львова, підсудну З. Бахову адв. Головінський, підс. Терпіля адв. Степура обі з Луцька.

Большевицькі консулі покидають Манджурію.

ТОКІО, 18. 2. ПАТ. Уряд СССР повідомив манджурський уряд через генеральний консулят у Харбіні, що зниває у Манджурії 4 консулята (на всіх 5); заразом домагається, щоб Манджурія зліквідувала половину своїх консулятів у СССР.

МОЖЛИВІСТЬ ЯПОНСЬКОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ У КИТАЮ.

ПЕКІН, 18. 2. ПАТ. Ген. Доїгара познайомив представників закордонної преси з японськими плянами у Північному Китаю. Про збройну інвазію Японія не думає, а залогу скріпила лише, щоб боронити інтересів японських громадян. Ген. Доїгара виступає не як дипльоматичний представник, лише як один із дорадників, яких домагається провінціональна влада Північного Китаю. Ген. Доїгара уважно слідкує за комуністичною діяльністю у Північному Китаю та припускає, що у майбутньому вона буде причиною інтервенції. Напруження з СССР уважає хвилевим.

РОЗМОВА ЛІТВІНОВА З ЯПОНСЬКИМ АМБАСАДОРОМ.

ПАРИЖ, 18. 2. ПАТ. Авас подає чутку, що кружляє у поінформованих кругах Москви, про довшу розмову між Літвіновим і японським амбасадором Ота. Кажуть, що дійшли вони вже до порозуміння дотично утворення мішаної арбітражної комісії для ліквідації граничних інцидентів. Питання японсько-совітського пакту ненападу залишається у завішенні. Перед заключенням договору, що поклав би кінець напруженню між обома великодержавами, годі сподіватися виїзду Літвінова до Токіо.

Мексиканські католики бороняться.

МЕКСИКО СИТІ, 30. січня. Архиєпископ Мексика, Паскал Діяз, оголосив отвертий лист до президента Лазаря Ґарденаса з проханням віддати католикам церкви, забрані урядом в 1914. р., щоби запобігти протирелігійній пропаганді. Архиєпископ подав такі арґументи: Комуністам дозволена отверта пропаганда проти релігії і релігійних шкіл, а католикам вільно поучати віруючих людей лише в церквах, які кожної хвилини можна забрати церкви. Уряд хоче виховати нове покоління без релігії, як це сказано в урядових документах і деклараціях. Релігійних практик не вільно відбувати навіть по домах чи церквах; церкви в деяких провінціях цілком позамикані, бо заборонені; число священиків таке мале, що нема кому учити людей релігії; закон не гарантує навіть права вживати церкви. Лист до президента був висланий ще 23-го листопада м. р., але оголошено його щойно тепер.

З організаційного руху.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА В БУСЬКУ.

Дня 3. ц. м. відбулася політична районова нарада Бузеччини. Нарада викликала величезне зацікавлення селянства, чого доказом її фреквенція. Саля „Просвіти" була виповнена вщерть, багато людей стояло на сінях, на дворі й під вікнами і ще кілька соток мусіло відійти домів. На нараду прибув посол **Володимир Кузьмович**, який виголосив політичний реферат. Господарський реферат виголосив інж. **Сосн**. Після обох рефератів забирало в дискусії голос кільканацять промовців. Дискусія виказала велике зацікавлення широких селянських мас політичною тактикою УНДО, виказала теж і повне її зрозуміння.

Для характеристики подаємо ухвалені резолюції, які є вислідом дискусії і були зладжені на місці. Ухвалено підтримати заходи й постуляти, предложені урядові Українською Парляментарною Репрезентацією і домагатися: 1) **В ділянці політичній:** рівноправности української мови в усіх урядах, призначування туди осіб української народности, знесення збірних громад, привернення повної автономії давнім громадам і занехання підтримки москвофільського руху. 2) **В ділянці економічній:** підмог для сільських кооперативних та економічних українських організацій, кредитів для переведення меліорацій і комасацій, уможливлення селянам українцям набувати землю при помочі парцеляцій, комасації податків. 3) **У ділянці освітній і шкільній:** підтримки, а не перепон у діяльності Товариства „Просвіта", „Рідна Школа" та взагалі освітніх, спортових і мистецьких українських установ, знесення утраквізму в школах на українській території, іменування для шкіл з українською мовою навчання учителів-українців, перенесення учителів-заточенців на рідну територію, оснування українського університету у Львові, дозволу на спортові й руханкові товариства молоді та приняття української молоді до військових шкіл. Зібрані висказали свої повне довіря Проводові УНДО й УПР за їхню діяльність. Крім цього нарада приняла цілу низку резолюцій льокального характеру.

Метою наради було утворити делегатуру Повітового Народнього Комітету, якого осідок є в Камінці Струмиловій. Цю делегатуру вибрано в такому складі: м-р Теодор Ваньо — голова, члени: о. декан Лиско, Демидчук, Туркевич, дир. Мацюк, Гуньовський, Шикула і Вроновський. Нарадами проводив о. декан Лиско, секретарював п. Олексів з Козова.

Після наради приявний посол давав ріжні поради та приняв делегації поодиноких громад і їх постуляти для дальшої полагоди.

Нарада покінчилась відспіванням національного гимну.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— **Після нападу на Блюма.** Провідник націоналістичної організації „Круа де Фе" де ля Рок запротестував перед премієром проти демонстрацій людового фронту. — Слідчий суддя переслухував Блюма дві години.

— **Англійська позичка для Франції.** Переговори в справі англійської позички для французького скарбу покінчилися. Позичають 40 міліонів фунтів стерлінґів на 3 відсотки на 9 місяців.

— **Італійці тріюмфують.** Вістка про перемогу марш. Бадолія на расом Мулюґетом та про здобуття італ. військами Амба Арадаму викликала у всій Італії захоплення. По вулицях збираються люди і слухають радієвих вісток. Часописи розхоплюють. На домах прапори.

— **І Портуґалія зброїться.** Рада міністрів Портуґалії закінчила дискусію над пляном збройення. Міністер війни видав відповідні зарядження в цілі закупу военного матеріялу.

— **Страйк нафтових робітників.** Портові робітники в Марсей страйкують далі. На найближчу середу проголосили 24-годинний загальний страйк. Делеґація портових робітників виїхала до Парижа, щоб там обговорити справи поладнання страйку.

— **Присуд на „усташів"** правосильний тому, що у приписаному часі не внесли вони касації.

— **Атентат на президента** Туреччини найшов пільог у суді; всіх обвинувачених уневиннили.

— **З мексиканських ідиль.** Мексиканська військова влада озброїла селян т. зв. червоних проти правих бойвок, зорганізованих великими землевласниками. Є вбиті та ранені.

— **Міністер Бек** вибирається до Бельгії 2. березня. Бельгійський премієр ван Зеланд віддасть йому візиту в короткім часі.

— **Обструкція у югославянській скупштині.** На засіданню скупштини прийшло до поважного інциденту, коли в імени 4 опозиційних партій посол Мілян Боїч відчитав заяву з вимогою, щоб уряд уступив. Цю вимогу спричинила вчорашня промова міністра державних дібр Янковича, який образив парлямент, порівнуючи його з цирком. Після відчитання Боїчом заяви опозиція зорганізувала обструкцію ріжними інструментами, тому предсідник мусів перервати засідання. Деякі посли малощо не побилися, коли предсідник покинув салю.

— **Годжа вибирається до Білгороду** на два дні. Його приїзду сподіються 21. ц. м.

Сто міліонів зол. прокурює наш нарід річно. Ці гроші, уміщені на 10%, далиб десять міліонів зол. річного прибутку.

Українське Протиалькогольне Товариство „Відродження".

Мистецька вистава „Оріону" в Станиславові.

(З нагоди участи в ній арт. мал. О. Р. Сорохтея).

Від трьох, а може чотирьох років істнує в Станиславові мистецький гурт плястиків „Оріон" (назва походить від сузіря, що в українському народі зветься: Косарі). Заснували цю мистецьку групу молоді місцеві польські мистці: Лопушняк, Суліма, Райнох, і Садабай. Три з названих мистців, крім Райноха, та ще четвертий Карло Коссак живуть тепер постійно на Гуцульщині, в Татарові, де змальовують гуцульський побут.

В останній виставі крім членів „Оріону" взяв теж участь наш мистець Осип Роман Сорохтей і його дружина п-і Сорохтеєва з Карпюків, колишня учениця знаменитого бл. п. Олекси Новаківського. Із зголошених бракувало тільки Розмуса й Бірера.

Нас тут передусім цікавить українська тематика вистави. Ось так найбільше образів з української природи й народнього побуту дав дуже добрий акварел[і]ст Е. Дубрава, а саме: Гуцул із кобзою, гуцул із люлькою, Молода гуцулочка з парасолькою та в хустині на голові, Гуцульська хата, Група дерев на тлі гір, Вид Говерлі, Вид Хомяка, Хомяк у хмарах, Церква в Татарові, Дзвіниця в Татарові (два малюнки, зроблені з двох становищ), Партія хат у Татарові, Тринітарський майдан у Станиславові, Катедральна церква в Станиславові, тощо. Всього чотири малі малюночки дав акварел[і]ст К. Коссак, а всі з гуцульською тематикою: гуцулки, гуцули й їх корі. Можнаб ці речі зарахувати до числа вдатніших на виставі, такі вони в рисунку й кольорі фінезійні, милі. З олійних малюнків дуже симпатично зарепрезентувався нам на виставі В. Лучинський, який дав тут три свої, українські тематикою праці, прегарні: Говерлю, Шпиці й менше замітну Долину Яремча. Домбровський дав тільки один олійний образ: Пейзаж із Любіжні. Дуже цікаву й бездоганно з мистецького боку виконану працю дав різьбар Пшедвоєвський у плоскорізьбі, що зображує митрополита Андрія графа Шептицького, з львівською катедральною церквою св. Юра на задньому плані.

П-і Сорохтеєва дала три образи квіток, із чого передусім Тюльпани (власність М. Шкабрія) визначаються соковитою, вогнистою кольористикою, а Осип Сорохтей дав також небагато, бо тільки три свої найновіші праці, за те кожна з них з іншою технікою: малюнок олієм, рисунок твердим олівцем і акварела. Має у нас Сорохтей добре придбану славу як оригінальний карикатурист, а розмірно мало досі ще знаний він як кольорист, зокрема малюр тем із Біблії, хоч зацікавлення цими останніми темами датується в нього від самого зарання мистецьких спроб. На виставі мали ми нагоду оглянути змальований бравурно та знаменитий кольористично автопортрет, на жаль поміщений у кутку, де в тіні губилося багатство барв. На рисунок олівцем взяв Сорохтей тему з недавньої української визвольної минулости, себто: Задуму юнаків-учнів про долю товаришів-героїв, що полягли буйними головами в бою під Крутами. Третій, найповажніший композиційно і найвартніший на цілій виставі малюнок, це знаменита технікою водних фарб виконана, оригінальна композиція „Зняття з хреста", яка подекуди нагадує нам мимохіть схожий може укладом, але стилістично зовсім відмінний, твір великого Рубенса... (Знимок акварельного малюнку Зняття з хреста поміщена була з нагоди статті І. Іванція про Сорохтея у „Назустріч-і" ч. 33 з дня 1. травня 1935 р.).

Ів. Ставничий.

Податок для старечої пенсії.

ШІКАҐО 27. січня. Соціольоґіст університету Ілиноїс, проф. Френк Дікінсон, видумав спосіб, звідки взяти гроші на виплату пенсій для старих людей. Він каже, що треба наложити окремий податок на старих кавалерів, дівчат та на жонатих, що не мають дітей. Він обраховує, що ніодна ґенерація не виплачує батькам їх коштів, витрачених на виховання дітей, але це покривається тим, що наступна ґенерація знову виховує діти і витрачує на них гроші. Тому дорослі люди, що не мають дітей, повинні з огляду на загальну справедливість, платити якусь данину для допомоги тим, що виховують діти. Крім того проф. Дікінсон пропонує теж дати полекшу в плаченні податку особисто-доходового тим людям, що виховують діти, відповідно до кількости дітей.

Саботажі у британській фльоті.

ЛЬОНДОН, 18. 2. ПАТ. Адміралітія поінформувала пресу, що на кружляку „Кюмберленд" сліджені акти саботажу. Адміралітія відмовилася подавати подробиці, заки покінчиться слідство

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Повість, буцім-то релігійна.

Наталя Королева: „1313". Повість середньовіччя. Львів, 1935. В-во „Дзвони", сторін 114.

Коли наміром авторки цієї повісти було змалювати людську гордоту і протиставити їй християнську чесноту покори, то даремне пішла вона за таким сюжетом аж до середньовіччя. Кажемо „коли" тому, що прочитавши книжку, важко нам здати собі справу з провідної думки чи наміру авторки. „Повість із середньовіччя", але нема в ній ніякого образу епохи. Мало того: авторка не відчуває ні трохи духа доби і не журиться ним. Доба великих пошестей, здичавіння обичаїв, боротьба із найбільше первісними потребами матеріяльної вигоди, вся повна жаху та крови, надихана маривами — виглядає тут, наче вилизаний образок.

Головний герой — легендарний винахідник стрільного пороху — чернець Шварц. Можна би з нього зробити могутню постать, показавши його боротьбу із середовищем, з усіма, що не розуміють ні значіння ні мети його праці. Адже це час, коли все поняття науки зводилось до містичних міркувань та Аристотелевої діялектики. Людина, яка береться за лябораторійні експерименти, може справді видатися своїм сучасникам, навіть офіціяльним ученим — біснуватою та навіженою. Як ставились до першого представника експериментальної методи ... Роґера Бекона — відомо. І знову той Шварц у повісті ніпричому, а його винахід — звичайна дочіпка.

Істнувала би ще одна можливість: авторка могла була зупинитись на самій фільософічній сторінці своєї проблеми. Але і для цього треба було покористуватись творами фільософів даної доби, добути з них ті тонкощі сумнівів і зусиль думки, що моглиб нас іще нині хвилювати, бодай цікавити. А так маємо наївні власні міркування, дуже мряковинні. Не можемо піддавати у сумнів якнайкращих намірів авторки. А все-ж, як це вже ствердив на прилюдній дискусії проф. В. Радзикевич, коли в цій повісті католицький світ заступають типи умово і моральню дуже сумнівної вартости, тоді як ворог цього світу має саме всі прикмети — ініціятиви, енергії, вищої індивідуальности, то католицька ідея, замісць виходити переможно, виходить дуже нещасливо.

Сміла тема зовсім не під силу дебютантці. Там, де вона хоче оперувати символами, не вміє відріжнити їх від реальних осіб і читач таки не знає, чи Бертрам: жива особа чи маритво, до речі паперове. Тема так і напрошувалась: змалювати добу, коли люди жили під вічною загрозою пекла і для яких чорт був майже реальною постаттю, яку можна надибати вночі у хаті, після каригідного вчинку. Останній розділ повісти вказує, що авторка взагалі не знала, як закінчити всю цю мряковинну містику, коли манастир вилетів у повітря. Наївність підходу до такої поважної теми вказують навіть цитати перед кожним розділом. До повісти із середньовіччя (зовсім не з нашого середовища) авторка не могла собі найти ніяких теольоґів або містиків, а мусіла чомусь позичати слова Ґетого, Шевченка, Франка, Лесі Українки... Уляни Кравченко і наших — наймолодших поетів! Цитати, як нпр. із Ґетого, в такому стилі: „Дитя! Ох, цить! Що вдіяно тобі?" можна би з однаковим правом цитувати: „Куди йдеш?", як сказав Шекспір.

Мова повісти так рясно перетикана чехізмами, москалізмами та польонізмами, що інколи аж сміх бере. Хто з нас знає, що „шашек" — це блазень, „дика" — це кинжал, „припевнений" — це прикріплений, „сердечний удар" — це удар серця, „дітлахи" — це діти? Серед гарно подобраних слів є тут просто чудернацькі помилки, яких ніколи не зробить українець: „сонні крапки" замісць „краплі", „лящюг фльорентійської праці" зам. „роботи". Не треба бути аж знавцем мови, щоб найти в цій книжці смертельні гріхи проти духа мови та стилю в роді таких: „Моя під водою — подумалось (!) чомусь немаче сподіваючись, ось-ось зачується гудіння леґендарного підводного дзвону"; „не припущу того, щоб безвладно лежучи, творились речі такі". Можна би на цілу шпальту повиписувати такі „раритети", як „до столу", „живно", „примусував портрет", „далені", „обряжений", „достомитно", „адресувала вона (зверталась) до ожини", „засов", „предатель", „сіра" (сірка), „утульна кімнатка", „люстра припевнені до рамок", „блазневські вибрики", „стекла" (шкла!), „ґрімовиця", „лічниві зілля", „вижили", „захлеступе", „незносимо жарко", „поневе", „вичунити", „в товщі муру", „целя", „рімаи", „пахолок", „куріти" (курити!), „сувой", „безпокой.

През. Дрояновський відходить до Варшави.

Преса повідомляє, що президент м. Львова Дрояновський відходить до Варшави, де буде директором персонального департаменту у міністерстві скарбу на місце майора Зелінського. През. Дрояновський виїде до Варшави після ухвалення буджету на 1936-37. р. Після виїзду през. Дрояновського заступатиме його перший віцепрезидент Станислав Островський, який вже урядує, бо през. Дрояновський скористав з відпустки і виїхав до Варшави. Нового президента вибере міська рада. На становище президента кандидуватимуть оба віцепрезиденти: Ст. Островський та Ян Веринський

ЛІГА НАЦІЙ В НОВІМ БУДИНКУ.

ЖЕНЕВА, 18. 2. ПАТ. Ліга Націй офіційно перенеслася до нової палати „Аріяна". Ріжні секції заняли призначені їм льокалі. Тому що переносини ще не закінчилися, цього тижня не буде ніяких офіційних засідань Ліги.

ВТЕЧА ПОЛІТИКІВ З ЕСПАНІЇ

МАДРИТ, 18. 2. ПАТ. Ліва преса повідомляє: Після перемоги соціялістів з Еспанії втікло за кордон багато визначних політиків. І так до Гібральтару утік колишній міністер внутрішніх справ підчас революції в 1934 р. Вакуеро. До Португалії втікли Салязар Альонсо та один з губернаторів, якого обвинувачують, що за строго здавлював повстання.

Згідно з дотеперішніми підсумками вислід виборів до кортезів такий: правиця — 168 мандатів, центр — 41 і лівиця — 221 мандатів. Нема ще даних щодо 42 мандатів.

ПРОМОВА ПРЕЗИДЕНТА МОСЦІЦЬКОГО В РАДІО.

ВАРШАВА, 18. 2. ПАТ. Головний комітет для вшанування памяти марш. Пілсудського повідомляє, що в дні 18. березня ц. р. вечором президент Мосціцький виголосить промову до радіо. Цю промову повторять двічі в дні 19. березня ц. р., на який припадали іменини марш. Пілсудського. Військова влада і міністерство освіти видадуть обіжники у справі вшанування памяти марш. Пілсудського. 19. березня ц. р. не буде можна уладжувати публичних академій, обходів і т. д.

ний", „в духості", „захватаний в праці", „Боже допущення"...

Видавці цієї повісти виправдувалися, що авторка застереглася проти того, щоб поправляти її мову. Якби таке застереження зробив великий письменник, що власним іменем відповідає за твір — то й тоді ще видавець мав би обовязок звернути йому увагу на граматичні помилки. Один із найбільших французьких стилістів, А. Франс, мав приватного секретаря Бруссона, який виправляв йому гріхи проти граматики і духа мови, зовсім цього не соромився. Пускати у світ книжку з такими чудасіями, як у повісті Королевої, попросту незрозуміло. Як можна після цього мати ще сміливість висувати таку кандидатку до літературної нагороди — це залишається вже тайною своєрідної ментальности критиків, для яких не існує текст твору, тільки фірма видавництва.

Повість ця, заки попала до „Дзвонів", була вже в інших видавництвах; одно з них давно вже давало мені прочитати її рукопис і ні мені, ні тим, що читали його, не прийшло на гадку, що це повість — релігійна. Щойно, коли видали її „Дзвони", (до речі: не прочитавши її як слід), пустили зовсім неоправдану рекляму про її католицизм, щоб виправдати це видання і вдарити в релігійну струну, мабуть з демагогічною метою.

Видані водночас тою самою авторкою біблійні легенди „Во дни они" вказують на її літературний хист (нпр. оповідання про Юду). А все-ж після таких самих легенд Лягерлеф не легко було дати щось оригінального; це тільки стилізація, яку кожний автор, що має рутину, може зробити коли не краще, то не гірше.

НОВИНКИ.

— **Віддовження самоврядних установ у тернопільському воєвідстві.** Ощадностево-віддовженева комісія для самоврядування при тернопільському воєвідському уряді рішила розпочати акцію віддовження від самоврядних установ у Підгайцях і Перемишлянах. Крім того в програмі акції є міські громади в Бережанах, Бучачі, Будзанові, Кам'янці Стр., Гусятині, Микулинцях і Заліщиках.

— **Скарги на суспільну обезпечальню.** Дирекція львівської суспільної обезпечальні умістила на брамах своїх будинків скриньки для скарг обезпечених осіб і службовців. Скриньки буде опорожнювати сама дирекція.

— **Зїзд делегатів сільських громад** розпочався сьогодні у Львові заходом Союзу сільських громад. Перший реферат про громадську самоуправу виголосив голова Союзу д-р Полякевич, б. соймовий віцемаршалок.

— **Мандрівні курси науки ремесла** пробують уладити ремісничі організації. Курси, що будуть переноситися від місцевости до місцевости, мають бути фінансовані ремісничими палатами.

— **Ревізії і арештування.** В середу 12. лютого ц. р. поліція перевела ревізію у свідомого громадянина С. Конюха в селі Седмярках пов. Луцьк. Дивним дивом знайшла в голубнику коло стодоли 9 комуністичних летючок (7 у польській мові, 2 в українській мові) та арештувала С. Конюха, який сидить в арешті в Луцьку. Арештований упав мабуть жертвою провокації, бо був свідомим українцем і гостро виступав проти комуністів.

— **Еміграційний рух.** У січні ц. р. виїхало з Польщі до заморських і континентальних країв 971 осіб. Із цього числа до Південної Америки виїхало 609 осіб, до Північної Америки 135 осіб, до інших заморських країв 137 осіб. До країв континентальних виїхало в тім самім часі 90 осіб. До Палестини виїхало 750 жидівських емігрантів.

— **Залізна руда в Самбірщині,** яку відкрили недавно, є рудою дерниковою і має 40 до 60 прц. чистого заліза. Вона находиться в глибині пів метра під поверхнею землі, отже не треба гірничих закопів ані штолень, щоб її добувати. Належить до власників ґрунтів, де її відкрили. Верстви тієї руди дуже багаті і тягнуться на просторі 30 км. завдовшки а 5 до 10 км. завширшки. Зачинаються на самбірському передмісті Рудне в сусідстві Бискович і в цьому місці розпічнуться перші експльотаційні роботи. При допомозі капіталу горішношлеських фірм повстало окреме товариство, що з весною приступить до праці. Вже в березні ц. р. побудують на Рудні дві великі печі до праження руди, яку покищо будуть відвозити до гут на Горішньому Шлеську. Згодом побудують під Самбором велику гуту з новочасним уладженням. Передбачують працю для трьох тисяч робітників.

— **Управитель застрілив начальника стації.** До начальника стації в Нижневі коло Станиславова Франца Возьняка прийшов у вівторок 18. лютого ц. р. передполуднем Франц Наврот, колишній управитель тієї стації, якого приліпили перед кількома місяцями в урядуванні. Касієр зі сусідної кімнати почув нагло голосну розмову і негайно після того чотири стріли. Службовці, які прибігли до кімнати на відгомін стрілів, застали в калюжі крови тяжко раненого Возьняка та управителя Наврота, який уже не жив. Слідство виявило, що по короткій суперечці Наврот добув револьвер, стрілив тричі до Возьняка і четвертим стрілом відобрав собі життя. Возьняка перевезли в тяжкому стані до шпиталю.

— **Громадський писар перед судом.** На воканді карного трибуналу у Львові знайшлася справа Михайла Дацка, б. громадського писаря з Гринева пов. Бібрка, якому закинено, що присвоїв собі 1.973 зол. податкових грошей. Дацко бороняться, що ті гроші хтось йому украв.

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала Шим. Апфельбаума, що на вулиці продавав бляшані перстені та ланцюжки як золоті. — Арештували Евгенію Новак, що ще в 1933 році покинула на цвинтарі 10-місячну дівчинку, а в 1935 р. при вул. Лозінського другу двотижневу дитину. — Абсольвентка фільософії Германа Лянґ зломила собі ногу підчас лещетарської прогульки до Брюхович.

— **Краєва хроніка.** Біля залізничої стації в Підшумлянцях на терені рогатинського повіту знайшли на санях тіло Стефана Пирога з Липиці Горішної, що став правдоподібно жертвою вбивства, як вказує рана на голові. Справою занялася поліція. — В загороді Михайла Мигаля в Бурштині пов. Рогатин вибухла в ночі пожежа і знищила стіг сіна. — В Ростоках пов. Косів селянин Нагіряк вигнав екзекутора скарбового уряду Маркуса Розена і побив сторожа Яновича, що йому асистував. — На Сяні під Перемишлем знайшли на леді тіло Станислава Бжозовського, книгарняного службовця. Скінчив самогубством тим способом, що зажив отрути, положився на леді, доки не замерз. — В Мостах Великих 65-літнього Саву Кравчишина побив син підчас сварки за маєток так тяжко, що той незабаром помер. Душогуба арештовано. — Два хлопці з Миколаївки пов. Дубно, брати Іван і Павло Музики знайшли гарматній запальник, який вибухнув і обох тяжко поранив.

— **Судова тяганина засудженого на смерть.** Перед апеляційним судом у Варшаві знайшлася пятий раз справа Владислава Талади із Пйотркова, що вже кілька літ находиться між життям і смертю. Його кілька разів засуджували на смерть і цей присуд касували. Талада вбив по звірськи свою приятельку. Суд першої інстанції засудив його на кару смерти, а суд апеляційний злагіднив присуд до 10 літ. Найвищий суд скасував цей присуд, а суд апеляційний, розглянувши ще раз справу, засудив Таладу знову на кару смерти. Тоді обвинувачений відкликався знову до найвищого суду, який знову присуд скасував. Тепер справа знайшлася знову перед апеляційним судом, який засудив Таладу на досмертну вязницю. Одначе на цьому процес не кінчиться, бо оборонець відкликується знову з касаційною скаргою до найвищого суду.

— **Напад на касієрку.** На касієрку фірми СП у Хоржові, Гертруду Норасівну, напав на вулиці якийсь мужчина, звалив її на землю і хотів видерти їй теку, в якій находилося кілька тисяч зол. Одначе Норасівна ставила завзятий опір напасникові і не позволяла видерти собі грошей. Підчас термошення випав із теки рульон монет у сумі 15 зол., з яким грабіжник утік

—o—

Зі судової салі.

12 УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ У БЕРЕЖАНАХ ЗА ОУН.

Як ми вже повідомляли, в понеділок 16. лютого ц. р. почався перед судом присяглих у Бережанах процес проти 11 селян та одної селянки, яких прокуратура притягнула до відповідальности за злочин державної зради (приналежність до ОУН). Всі підсудні заперечили вину. До ОУН не належать, політикою не займаються.

У вівторок 11. лютого і в середу 12. лютого Ходорова і станиці поліції у Бераздівцях під

держують тези акту обвинувачення та заперечують, щоби били колинебудь підсудних у слідстві. Свідки: К. Внук і А. Білінський, городські судді з Ходорова зізнають про те, як переслухували підсудних. Свідки: Анна Баран, Степанія Баран та Е. Стружак зізнають, що підсудні не говорили ніколи з ними про ОУН.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО“: *„КАРІЄРА“*.

Віденська фільма з тою симпатичною атмосферою, що єднує собі слухачів від першої сцени безжурним тоном і добросердими типами. Дівчуна з пральні має голос і мріє про те, щоб стати артисткою. Директором театру є відомий драматург Раймунд, що вміє відкривати молоді таланти. Молода недосвідчена дівчина попадає на сценічні дошки завдяки щастю та прикметам свого таланту і вдачі. На своїй дорозі, встеленій розами та терніями надибує вона одну суперницю, одного лицаря від серця, одного опікуна, одного невдатного звеличника та одного ошуканця. Все це складається на ріжні веселі ситуації. Марта Еггерт, що грає головну ролю, має нагоду показати нам свій прегарний голос. Партнери її (на першому місці незрівняний комік Слезак), дуже добрі артисти.

ДИВОГЛЯДИ.

ПРОЦЕС З ДЕРЖАВНОЮ УСТАНОВОЮ ЗА СТРУНКУ ЛІНІЮ.

Американська громадянка німецького походження Роза Фрайстатер, подала скаргу на найвищу шкільну владу Зл. Держав за те, що не хотіли дати їй посаду, подаючи за причину її занадто велику вагу. Чотири роки тому старалась вона посади вчительки в одній вищій школі для дівчат. Мала прегарні свідоцтва з університету, поручні листи та признання, але маючи 22 роки, важила 91 кільо. Шкільна влада заявила, що при такій вазі вона не зможе як слід виконувати своїх обовязків і швидко буде приневолена піти на емеритуру, що принесе державі втрату. Молода вчителька приняла дослівно мотиви відмови і рішила, що зменшить свою вагу на 30 кільо. Звернулась за радою до лікарів і почала лікуватись систематично, вживаючи тільки тих страв, які відтовщують. Преса почала цікавитись цим змаганням дівчини за свою струнку лінію і за посаду; почали появлятись постійні вістки, скільки вона втратила вже на вазі за місяць, пів року, рік. Деякі фірми пропонували їй величезні гроші, щоб вона схотіла написати одно речення, що npр. від консервів таких то люди не грубіють. Вона відкидала всі ці пропозиції і... голодувала; їла порошки, яйця, помаранчі, цитрини і тратила на вазі. Чотири роки минуло. Прийшов новий речінець, коли кандидатки зголошувались на вчительські посади. Струнка Роза важила тільки 61 кільо. І знову її не приняли, хоч вона представила всі докази на те, що голодувала 4 роки, щоб здобути посаду і втратила 30 кільо. Не помогли погрози її адвоката, що відкличеться до найвищого суду у Вашингтоні. Молода американка починає процес. У процесі докаже вона теж, що втратила через шкільну владу можливість вийти заміж, бо як довго була опасиста, тоді мала всяких кандидатів, а коли стала струнка, як мільйони інших, перестала подобатись. Американська преса гуде. Чути навіть голоси, що треба ввести окремий закон, який забезпечував би право до посад опасистим і товстим особам, які теж потребують жити. А що вони мусять більше їсти і потребують більше місця, як інші, то про це всім відомо.

Дописи.

ЛЬВІВ.

„Вифлеємська Ніч“ у СС. Василіянок. Комітет будови церкви СС. Василіянок при вул. Потоцького ч. 95 уладив 16. лютого незвичайно вдатну імпрезу, яка стягнула до театральної салі стільки гостей, що довелося ще на чверть години перед виставою зачинити браму, перед котрою дижурний К-ту відсилав напливаючі хвилі нових гостей з нічим до дому, бо вже місця для них не стало. Заповіджено виставу „Вифлеємської Ночі“ І. Луцика, яку підготовив відомий діяч на полі театрального мистецтва п. Іван Олексин враз зі своєю дружиною, при співучасти членів аматорського гуртка при читальні „Просвіти“ на Вульці. Численні глядачі на салі, знавці театр. мистецтва, спершу не вірили в успіх вистави, але вже після піднесення завіси першої дії наступило у кожного скептика приємне розчарування, яке почало з кожною хвилиною наростати до небувалого захоплення. Обстанова сцени новенька (декорації малював арт. Цимбрила), костюми багаті і наскрізь оригінальні (заслуга п-ні Олексинової), хори й орхестра гармонійно зіграні (ілюстрація музична д-ра Б. Кудрика, хорами диригувала п. Пасічниківна, орхестрою д-р Масюк), а гра акторів-аматорів перевищувала всякі сподівання. Коли би ми хотіли котромусь з акторів віддати першенство, то скривдилиб інших, бо всі грали бездоганно, вложили у свої ролі стільки дбайливости, що виглядало, немов на сцені не аматори, але професійні артисти. Дуже гарна була у ролі „Молодого пастушка“ п. Олексинова; грали по мистецьки: Гусляр, Ірод, Фарисей і Праведний жид; також інші, хоч і в епізодичних ролях, вміли у своїй ролі показати щось оригінального. Хореографічні і балетові продукції, у яких брали участь малі діти, просто захоплювали у кожній сцені, у кожному русі слідна була дбайлива й фахова керма режисера Ів. Олексина. Вистава полишила у видців незатерте враження. Доказом захоплення публики грою була хочби така сцена: Підчас хореографічних продукцій малих дітей-ангелів — перед яслами, де на сіні лежало Боже Дитя, при піднесеній завісі встав зпоміж видців о. крил. Дзерович і в зворушливих словах дякує „артистам“ на сцені за ті щасливі моменти, які публика пережила підчас вистави. Бурхливим оплескам не було стриму й кінця. Остання відслона пройшла серед зворушливих оплесків та окликів признання. Голова Орг. Комісії К-ту будови п. Гр. Ганулик подякував сердечними словами арт. Р. Олексиновій за її мистецьку і фахову співпрацю, якій головно треба завдячити успіх вистави. Слід з признанням піднести і той факт, що п-во Олексини, як також всі аматори чит. „Просвіти“ на Вульці, що взяли участь у виставі, жертвували всю свою працю на дохід будови церкви, працюючи безкорисно днями й ночами над підготовою до вистави. З цього подвигу може вулецька читальня бути дійсно горда.

Гість.

ХТО ЖИВЕ У ВИНІ, ВМІРАЄ У ВОДІ.
(Народня приповідка).

Українське Протиалькогольне Товариство „Відродження“.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Загальні збори УКТОДІ відбулися у нас 31. м. м. в приявї численних членів Товариства. До перемиської філії УКТОДІ належать повіти Перемишль, Мостиська, Ярослав і Добромиль та поза містом Перемишлем цією найдорожчою нам установою цікавиться дуже мало людей. Товариство має нині 196 членів, у звітовому році прибуло нових членів 51. Згідно зі статутом відсилає філія дві третини збірок до Головного Товариства, а з решти виплачує допомоги українським інвалідам в окрузі на протези, ліки й лікування. У звязку з поширенням ідеї допомоги інвалідам філія видала відозву, яка поглибила зрозуміння завдань філії в окрузі; крім того філія продає картки-знимки з пропамятної таблиці У. С. С. у салі Народнього Дому в Перемишлі. Нововибраний виділ у складі: проф. Т. Потіха — голова, інж. Станимір, м-р Навроцький, інж. Артимович, д-р Блюй, д-р Біян, п-і Стельмахова, інж. Скоропада і д-р Несторович дає повну й певну запоруку, що праця УКТОДІ в найближчому діловому році поглибиться й пошириться.

Загальні збори рем. т-ва „Зоря“ скликав виділ на 2. ц. м. в домівці „Просвіти“. Прибуло на них понад 40 ремісників. Над звідомленням виділу забирали голос численні бесідники, які підкреслювали організаційні недотягнення б. виділу й давали цінні вказівки на майбутнє. Порушено теж справу відношення „Зорі“ до „Міщанського Братства“ й ремісничого доросту, організованого кружком „Рідні Школи“. При виборах нового виділу став головою будів. Левчак, заст. гол. будів. Пайташ скарбником п. Зарзака, секр. п. Романик, отже самі найчільніші наші свідомі ремісники. Новому виділові бажаємо поширення членства та пляново̂ї праці серед численного нашого ремісництва. Найпекучішим завданням нового виділу вважаємо придбання власної домівки й оживлення товариського життя. Новому виділові не слід зражуватися нетактовними виступами кількох неповажних одиниць зпоза ремісників, а йти сміливо при зединанні членів до всесторонньої статутової праці, до піднесення українського ремісничого стану. Щасть Боже!

о. й.

Чотириста міліонів зол. пропиває наш нарід річно. Ці гроші, уміщені в банку на 10%, далиб 40 міліонів зол. річного прибутку.

Українське Протиалькогольне Товариство „Відродження“.

СТАРИЙ САМБІР.

Свято 22. січня відбулося в Старім Самборі спільно для членів Т-ва „Бесіда“ й Т-ва „Луг“. Відповідний реферат виголосив д-р І. Максимчук, після чого присутні відспівали національний гимн.

Повітова просфора луговиків (чок). Першу повітову просфору, що зібрала коло сотні молодих луговиків і луговичок з міста й повіту, уладив старосамбірський „Луг“ 2. ц. м. Вечір виповнили колядки та співи і промови інж. О. Мороза, б. сен. о. Ю. Татомира, д-ра І. Кульчицького та вправи й ритмічні танці на сцені луговиків і луговичок. Це вперше зійшлися молоді ще „Луги“ Старосамбірщини, щоби ближче познайомитися та скріпившись, повести з весною дальшу організаційну роботу в місті й повіті.

За піднесення добробуту села. Дня 7. II. відбулась заходом філії „С. Г.“ анкета на тему: „Що може й повинно зробити самоврядування для піднесення добробуту села“. На анкету прибуло коло двісті громадян, переважно члени рад громадських і волосних. По рефераті інж. Марковського розвинулася широка дискусія, в якій забирали голос: п. Пукач І., о. Ю. Татомир, о. Козак

ВІДГУКИ ДНЯ.

Пишу повість.

„Діло“ проголосило, що продовжуватиме „Бібліотеку найзнаменитших повістей“, що перед війною сповняла велике завдання: вчила галичан вибирати книжки, а навіть читати їх. Щоправда слабо їх навчила, але щось таки лишилося. Прийшла по „Найзнаменитших“ „Видавнича Опіка“ і перебрала на себе ролю вчителя бібліофільства та вчила доти, доки світова війна не вигорнула більшости її видань з галицьких книгарень.

Тепер „Діло“ хоче почати свою бібліотеку наново. Видало вже навіть проспект і запросили до передплати.

Ще нема книжок, а вже появилися рецензії на них. В „Новій Зорі“ Вп. П. Араміс переглянувши проєктовані до видання твори, окреслив це все коротко і ясно: масонсько-ліберальна отруя.

Що це за автори?

Один був безвірник, другий вірив, але не був католик, третій був католик, але не практикуючий, четвертий приставав з протестантом і так далі і так далі.

Про португальського письменника Еса ді Кейрос тяжко щось сказати, але й на те можна знайти раду. В проспекті написано: ...„твори Кейроса перевищують могутні малюнки автора „Жерміналя“...“ А що автор „Жерміналя“ масон і ліберал, то коли Кейрос ще ліпше малює, то це... страшна отруя.

Подумав я собі: Коли Вп. П. Араміс написав таке в „Новій Зорі“, то люди не будуть купувати, а коли не будуть купувати, то не треба видавати. Вийшлаб з цього некористь для громадянства і шкода для видавничого руху. Тому, на мою думку, треба так: заки хтось напише якусь повість, нехай подасть прилюдно її зміст до відома деяким критикам, щоб осудили, чи нема в тім ліберального наркотику чи масонської отруї.

Починаю перший. Маю охоту написати для бібліотеки „Діла“ повість, і думаю, що буде дуже повчаюча, навіть будуюча.

Ось її зміст:

Один молодий чоловік хоче заложити видавництво. Але не має грошей і тому мусить розглянутися за позичкою, чи уділами. Іде на село до знакомого хуторянина та намовляє його підписати вексель на 5.000 золотих. Добрячий хуторянин підписує і жде на дві речі: сплату векселя та дохід з видавництва. Ні одного ні другого нема, зате приїздить видавець.

Справи стоять прекрасно, тільки ще треба спрольонгувати вексель. Хуторянин підпише новий блянкет на 5.000, а старого не відбирає. Вірить видавцеві на слово. І знову жде якийсь час на дві речі. Аж одного дня приїздить знову видавець, ще раз прольонгувати вексель. Справи йдуть ліпше як прекрасно, ось-ось поллєть ріка золота просто в кишені видавця, а тим самим і хуторянина. Треба тільки ще раз прольонгувать вексель. Хуторянин ще й тим разом прольонгує.

А потім?!...

Потім іде вже все як по маслі.

Одного дня дістає хуторянин взаве заплатити 18.000 зол. (словами: вісімнадцять тисяч золотих), себто: три векслі по 5.000 і відсотки.

Іде хуторянин до видавця. Ца напевно якесь непорозуміння! Це ж неймовірна, нечувана, несамовита історія! Застає видавця, як сидить на столі бовтає ногами і їсть помаранчу (90 сот. штука!).

— Що ви робите? — кричить від дверей хуторянин.

— Помаранчеву курацію! — відповідає видавець. — Починаю від одної на день і доходжу до вісімнадцять. А потім від вісімнадцять знову до одної. Кажу вам — чудово!

— Бійтесь Бога. Та мене зліцитують. Як ви могли так зробити з векслями?! Та я вас до кріміналу!

— Очевидно, очевидно! — відповідає видавець. — Але що вам з цього прийде? Я дістану півтора року, а ви... фіґу. Ліпше возьміть собі трохи книжок. Раджу вам як старому знакомому і приятелеві.

Хуторянин не кидається на видавця, (християнська резиґнація!), не бє (милосердя!), не скаржить до суду (прощення гріхів ворогам!), бере кількасот книжок, дещо продає, а решту сам консумує.

Обидва герої повісти — віруючі, видавець навіть сильно практикуючий католик.

Ось і все.

Цікава і повчаюча буде повість...

Галактіон Чіпка.

нич і д-р І. Кульчицький. Всі промовці підносили, що треба ставитись позитивно до шарварків та буджетових видатків на рільничі цілі, бо без того годі думати про направу доріг, регуляцію гірських потоків, заліснення пустарів чи справлення пасовиськ та взагалі про піднесення сільсько-господарської культури.

Спорт.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО А-КЛЯСИ.
Чорні — Україна.

В середу 19. лютого ц. р. відбудуться гаківкові змагання за мистецтво А-кляси між дружинами Чорні — Україна. Змагання відбудуться на гриці Л. Т. Л. при вул. Пелчинській. Початок в год. 7-ій вечором.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ ГІНЦІВ ТА ОТВЕРТИЙ КОНКУРС СКОКІВ ЗА МИСТЕЦТВО О. К. ЛЬВІВ.

Подаємо до відома, що в неділю 23. II. ц. р. відбудуться лещетарські змагання гінців на 4 × 10 км. і 4 × 5 км. за мистецтво львівської округи. Змагання відбудуться в конкуренції: мужчин, жінок і юніорів. Час і місце старту подамо пізніше. Льосування і пояснення траси в суботу 22. II. в домівці У. Т. К. Т. „Плай", вул. Рутовського 22. III. пов., через ганок праворуч, год. 18. веч.

В суботу 22. III. відбудуться скоки на Кортумівці, год. 14.30 (отвертий конкурс). Зголошення слати до обох конкуренцій (гінці і скоки) на адресу: У. С. С., Підвалля ч. 7.

СОКІЛЬСЬКІ ЗМАГАННЯ В ПЛОСКОМУ БІГУ.

Сокільська Лещетарська Секція повідомляє своїх членів, що в неділю 23. II. відбудуться сокільські лещетарські змагання в плоскому бігу. Траса для побратимів 12 км., для посестер та учасників 4 км., для учасниць 1.5 км. Збірка всіх змагунів у домівці читальні „Просвіти" на Голоску в год. 10.30. Змагання зачнуться точно в год. 11. Зголошення приймають у канцелярії С.-Б. найдальше до четверга год. 6. веч. Льосування відбудеться того самого дня.

КЛЯСИФІКАЦІЯ ДЕРЖАВ У IV. ЗИМОВИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЗМАГАННЯХ.

Державам, яких змагуни брали участь у Зимових Олімпійських Ігрищах, Олімпійський Комітет зачислив за перше місце по 3 точки, за друге місце по 2 точки, а трете 1 т. На цій основі склясифіковано держави так: 1) Норвегія 34 т., 2) Німеччина 16 т., 3) Швеція 13 т., 4) Фінляндія 10 т., 5) Австрія 7 т., 6) Швайцарія 7 т., 7) Англія 6 т., 8) Америка 6 т., 9) Канада 2 т., 10) Франція 1 т., 11) Мадярщина 1 т.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований журнал українського протиалькогольного і протинікотинового руху. Львів, лютий 1936. Р. IX. ч. 2.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Р. XVI., ч. 7, з 16. лютого.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 19. II. год 8.15 веч. виступ Ганки Ордонівни і Іго Сима.

Четвер, 20. II. год. 8. веч. Аб. 10. „Пер Гінт" бонова вистава.

Пятниця, 21. II. год. 8. веч. Аб. 10. „Графіня пані генералової".

Субота, 22. II. год. 8. веч. Аб. 10. „Пер Гінт".

Театр Ріжнородностей.

Середа, 18 II. год. 8. веч. Аб. 11. „Графіня пані генералової".

Субота, 22. II год 8. веч. Аб. 11. „Графіня пані генералової".

Кіна.

АПОЛЬО: „Каріера" з Мартою Еґерт.
АТЛЯНТИК: „Ц. К. вальс".
ВАНДА: „Королева Христина", „Навіщо працювати" з Фліпом і Флапом.
ГРАЖИНА: „Кохай тільки мене".
КАСІНО: „Почалося від цілунку" Джон Крефорд".
КОЛІСЕЙ: „Капітан Сорель і син", ревія „Усміх Колісею".
КОПЕРНИК: „Катеринка" (Фр. Гааль).
МАЦУСЕВЬКА: „Гроші", „Бунт звірів".
МІРАЖ: „Шампанська ніч", Ясновидець-телепат.
МУЗА: „Сон літньої ночі" на осн. Шекспіра.
ПАН: „Фліп і Флап як індійські піхотинці", „Віденські ночі".
ПАКС: „Тунель".
ПАЛЯС: „Дівча з Будапешту".
РАЙ: „Додик на фронті" (Диша).
СВІТ: „Пісня козака".
СТИЛЬЕ: „Весільна ніч" (з Анною Стен) і ревія „Кохаймося!"
ТЕНЧА: „Пані та шофер" віденська комедія.
ТОН: „Зов диких".
УТІХА: „20.000 літ у Сінґ-Сінґ" і ревія.
ХИМЕРА: „Метрополітен" (з Льоренсом Тибетом).

Фотоплястікон.
(пл. Марійська 5.)

Ява (край і люди).

Львівське радіо.

Середа, 19. лютого 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Авдиція для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Гутірка: Дім над озером, 12.30 Концерт орх., 13.25 Хвилина домашнього господарства, 13.30 Концерт біжань, 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 „Для контрасту" гр. пл., 16.00 Гутірка про Редярда Кіплінга для ст. дітей, 16.20 Концерт орх., нар. пісні, 16.45 Гутірка музика зі слухачем радія, 17.00 Дискутуймо: Культура то не свідомість володаря, 17.20 Сальонова музика, 17.30 Господарська гутірка, 18.00 Кароль Шимановський: Скрипкова соната в супр. фортепяну, 18.50 Між Авангардою та Скамандром (Про найновіші шляхи сучасної польської поезії), 18.45 Легка музика з гр. пл., 19.00 Враження з подорожі на конгрес у СССР., 19.20 Рекламовий концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Сценічні Джоґи — Єлисавета Гетберґ із гр. пл., 20.45 Вечірній денник, 20.55 Творчість Фр. Шопена (форт., Шлежінська спів), 21.35 У літературних лавреатів 1935/36 р., 21.50 Господарська гутірка, 22.00 Танкова музика, з Мікезоу, 23.05 Танкова музика з гр. пл.

Радіокутик.

ПОКАРАНА РАДІОСТАЦІЯ.

Еспанська радіостація в Барцельоні мусіла припинити авдиції на 24 години з наказу уряду тому, що висилала мікрофоном тенденційні політичні відомости.

РАДІО І ВИБОРИ.

Один із послів зложив у французькому парляменті проект такого внеску: — „Парлямент закликає уряд зорганізувати вже тепер можливости, як можуть використати радіо ріжні політичні партії на час найближчої виборчої кампанії. Відомо, що в багатьох країнах (Англія, Бельгія, Голяндія, Данія, Норвегія, Швеція, Чехословаччина) таке користування радієм не є там звичаєм.

ЧИ ПРИВАТНІ РАДІОСТАЦІЇ ЗАГРОЖУЮТЬ МИРОВІ.

Французька преса знову займається справою псування добрих міжнародніх відносин приватними радіостаціями. Причиною порушення цієї справи був факт, що одна з приватних французьких радіостацій уже 13. січня ц. р. надала комунікат про смерть Р. Кіплінга та жалібну промову одного з членів Французької Академії на честь померлого письменника, який тоді ще був живий.

При цій нагоді преса пригадує, що кілька літ тому Радіо-Париж, ще як приватна станція, також надала помилково вістку про смерть англійського короля, викликуючи незвичайне хвилювання серед англійських слухачів. Французька преса звертає увагу, що цього роду фальшиві інформації моглиб у певних умовинах мати непередбачені наслідки і навіть загрожувати світовому мирові.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.22—5.24.

Нім. марка 1·45—1·55, фр. франки 34.90 35·10, шв. франки 172.50—173·25, фунти стерлінги 26·15—26·30, австр. шілінги 99·00—101.00, чеські кор. 19.50—20.00, рум. леї 26.00—28.00, італ. ліри 32.00—35.00.

Золото: Долари 9.02—9.06, Рублі 4.75—4·85, Фр. франки 34.50—35·00, Корони 36·40—37·00, Дукати 83.00—83·80; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.25, Рублі 1.30, Фльорени 0.70; 1 гр. срібла 7—8 сот.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 18-го лютого ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг.	масла десерового бльокового без опакування . .	2·70	зол.
1 кг.	масла десерового в бочках враз з опакуванням	2·74·50	„
1 кг.	масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·75	„
1 л.	молока від 11. I. 1936	0·15	„
1 л.	сметани	0·75	„
1 к.	яєць	3·30	„

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 18. II. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахоплекарні „М. С." у Львові, (вул. Деко, та ч. 4):

Кури мол. товсті без остріг І. кл.	1·05	зол.
Кури товсті з острогами І. кл.	0.95	„
Індики, індички товсті І. кл.	1.05	„
Пантарки товсті І. кл.	1.15	„
Качки товщені І. кл.	1.05	„

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в 18 роковини смерти
Найдорожчого батька і дідуня бл. п.
о. Омеляна Дольницького
колишнього пароха Баворова померлого на засланню в Оренбургу відправиться 22. лютого в год. 8. в церкві Св. Петра і Павла.

ОПОВІСТКИ.

Хто знає адресу Михайла Керницького, професора в Долині, зводить повідомити Володимира Керницького в Перемишлі, городський суд. 1137 3-3

МЕШКАННЯ

Сикстуська 14. Пять кімнат і кухня, фронт на мешкання або на бюра до винайму. 57

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

Шукаю інтелігентної, лагідної панни до трьох малих дітей і до помочі пані дому. Письма враз з умовами слати: Н. Рудкова, п. Skwarzawa k/Złoczowa. 1149 1-2

РІЖНІ

Славо! Негайно подай адресу. Тиждень не дістаю відповіди. — Соня. 1150 1-2

ОГОЛОШЕННЯ.

Звичайні Загальні Збори
Видавничої Спілки „Діло"

кооперативи з обмеженою відповідальністю у Львові, які мали відбутись дня 24. II. 1936. відбудуться в понеділок дня 9. березня 1936 в год. 16.30 в льокалі Редакції „Діла", Ринок 10. з таким порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2) Звідомлення завідуючих органів і діяльности за рік 1934/35.
3) Звіт Контрольної Комісії, затвердження біляису и уділення абсолюторії.
4) Покриття втрати.
5) Вибір 3 членів Надзірної Ради і заступників.
6) Вибір Контрольної Комісії.
7) Затвердження прелімін. буджету на рік 1935/36.
8) зміна статуту.
9) Визначення найвищої квоти зобовязань кооперативи і визначення найвищого кредиту для одного члена.
10) Внески і запити.

Якщо в означеному часі не явиться приписане число членів, то збори відбудуться годину пізніше без огляду на кількість приявних членів. Річні замкнення і біланс виложені в льокалі кооперативи для перегляду членів.

НАДЗІРНА РАДА

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.